

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Όπως είχε προαναγγελθῇ, τὴν Κυριακὴ τῆς 31 Μαρτίου ἔγινε ἡ δημόσια συγκέντρωση γιὰ τὴ γυναικεῖα ψῆφο. Μιὰ ὥρα πρὶν ἀπὸ τὴν ὁρισμένην, τὸ θέατρο Κεντρικὸ εἶχε σχεδὸν γεμίσει. Στὶς 11 π. μ. ἦταν τόσο γεμάτο, πὺν ἡ ἀστυνομία ἀναγκάστηκε νὰ μὴν ἐπιτρέψει πρὸς ὁλοκλήρως νὰ μποῦν καὶ πολλοὺς κόσμος ἔμεινε ἔξω. Τὸ ἀκροατήριον ἦταν κατὰ τὰ 8000 γυναικες, ἀπὸ κάθε τάξιν καὶ ἡλικία. Ἦσαν κυρίως κοσμικὲς ἀπὸ ἐνδιαφέρον ἢ ἀπὸ περιέργεια ἦσαν γυναικοῦλες τοῦ λαοῦ ἀπὸ λαχτάρα καὶ ἀγάπην, γιὰτὶ ἄρχισαν νὰ καταλαβαίνουν πὺς τὸ κίνημά μας αὐτὲς ἐνδιαφέρει πρῶτα πρῶτα καὶ ὅτι ἂν πετύχουν οἱ προοπάθειές μας κάπως μπορεῖ νὰ καλυτερένῃ ἡ θέσιν τους, οἱ συνθηκαὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς δουλειᾶς τους. Ὅσοι παρακολούθησαν καὶ τὴν περυσινὴ καὶ τὴν φετεινὴν μας συγκέντρωση ἀναγνώρισαν ὅτι ὑπάρχει μιὰ καταπληκτικὴ πρόοδος στὴ συνειδητοποίηση τοῦ ζητήματός μας οἱ λαϊκὲς μάζες. Ἀπόδειξιν τὸ ἐνδιαφέρον μὲ τὸ ὅποιο παρακολουθοῦσαν τοὺς ὁμιλητὰς, τὰ θερμὰ χειροκροτήματα, ἡ ἡσυχία καὶ ἡ τάξιν πὺν ἐπέβαλε τὸ ἴδιον τὸ ἀκροατήριον σὲνα δυὸ πὺν ἔκαμαν καποῖαν ἀπόπειρα νὰ τὴ διαταράξουν.

Στὶς 11 ἀκριβῶς παρουσιάστηκε στὴ σκηνὴ τὸ προεδρεῖο τοῦ Σ. Δ. Γ. μὲ ὅλες τὶς ἀντιπροσώπους τῶν ὁργανώσεων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καθὼς καὶ τῶν μικτῶν ἐργατικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ὁμοσπονδιῶν.

Ἡ πρόεδρος τοῦ Σ. Δ. Γ. διεύθυνε τὴν συνέλευσιν. Στὴν ἀρχὴ ἔκανε τὴν ἀκόλουθον εἰσῆγησιν γιὰ τὸ σκοπὸ τῆς συνέλευσης :

Η ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΗΣ κ ΑΥΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

« Ἡ σημερινὴ συγκέντρωση δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ δείξῃ ὅτι ἡ ὁργανωμένη Ἑλληνίδα ἔχει συνείδησιν τῶν δικαιωμάτων της στὴν πολιτεία καὶ ὅτι τὰ ζητεῖ. Αὐτὸ τὸ ἀπέδειξε φανερὰ τῶρα καὶ ἕνα χρόνον ἡ περυσινὴ μας συγκέντρωση, ὅπου ἀντιπροσωπεύτηκαν 50 περίπου γυναῖκες καὶ μικτὲς ὁργανώσεις τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν. Ὁ σκοπὸς μας εἶναι νὰ θυμίσωμε στὸν ἑλληνικὸ λαὸ ἕνα χρέος ἐκκρεμὲς πὺν ἔχει ἀπέναντί του ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησιν μὲ τὴν ἐντολὴν πὺν ἔχει λάβῃ τῶρα καὶ τέσσαρα χρόνια ἀπὸ τὴ λαϊκὴ ἀντιπροσωπεία, νὰ χορηγήσῃ ἀπὸ τὸ 1927 τὴ δημοτικὴ ψῆφον στὴν Ἑλληνίδα. Πέρασαν δυὸ χρόνια καὶ τὸ χρέος δὲν ἐπληρώθηκε ἀκόμα. Στὸ ἀναμεταξύ δὲν ἐπαύσαμε οὔτε μιὰ στιγμὴ νὰ ὁποκινούμε τὸ ζήτημα. Εἶδαμε ὑπουργοὺς καὶ πρωθυπουργούς, ἀντικρύσαμε μεριδιμάτα, λάβαμε ὑποσχέσεις. Καὶ τῶρα τελευταῖα ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μᾶς δῆλωσε κατηγορηματικὰ, ὅτι «θεωρεῖ τὴν Ἑλληνίδα καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων ὡριμὴ γιὰ τὴν δημοτικὴν ψῆφον».

Οἱ δῆμαρχοι τῶν δύο πρωτευουσῶν τῆς Ἑλλάδος Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ἐδήλωσαν ἐπίσης ὅτι πιστεύουν πὺς δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ὠφεληθοῦν οἱ δῆμοι καὶ οἱ κοινότητες μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν στὴ διοίκησίν τους. Καὶ μολεταυτά τὸ διάταγμα δὲν ἐξεδόθη. Καὶ τὸ χρέος μένει ἐκκρεμὲς. Ὅμως τὸ χρέος αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπὸ κείνα πὺν παραγράφονται μὲ τὸν καιρὸ. Γιὰτὶ ὅσο περνᾷ ὁ καιρὸς τόσο γίνεται καὶ πρὸς συνειδητὴν ἡ ἀνάγκη στὴ γυναι-

ναίκα νά πάρει τή θέση πού τῆς ἀνήκει στήν πολιτεία. Πέρσει οἱ ὀργανώσεις πού υπέγραψαν τὸ ψήφισμά μας ἦταν 50. Φέτος εἶναι πάνω ἀπὸ 75. Ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ἀναγκαστῇ ἡ Κυβέρνηση νὰ ὑποκύψει στήν κατηγορηματικὴν ἐπιταγὴ τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ, νὰ δοθοῦν πλήρη πολιτικά δικαιώματα στήν Ἑλληνίδα. Ἡ πῆδη συντηρητικὴ καὶ καιροσκοπικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἀπαιτοῦσε νὰ ἐκδοθῇ ἀμέσως τὸ διάταγμα γιὰ τὴ δημοτικὴ ψήφο, πού θὰ ἦταν τὸ πρῶτο καὶ ἀσφαλές βῆμα γιὰ τὴν πολιτικὴν χειραφέτηση».

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν εἰσαγγελίαν τῆς αὐτῆς ἡ Πρόεδρος παρουσίαζε ἕνα, ἕνα τοὺς ὁμιλητὰς στήν ἀκόλουθη σειρά :

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ κ. ΑΓΝΗΣ ΣΤΟΥΔΙΟΥ

Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Ἑλληνίδων μοῦ ἀνέθεσε νὰ τὸ ἀντιπροσωπεύσω στήν σημερινὴν συγκέντρωσιν. Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον εἶναι μία συνομοσπονδία 67 γυναικείων σωματείων τῆς Ἑλλάδος, τὰ ὅποια ἔχουν κατὰ μέσον ὄρον 300 μέλη ἕκαστον, ὥστε σήμερον ἐγὼ ἀντιπροσωπεύω τὰς ψήφους 18000 περίπου γυναικῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν. Τὰ σωματεία μέλη μας ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν μίαν πελωρίαν γυναικείαν δρᾶσιν τὰ 60 τελευταῖα ἔτη. Γυναικεῖα πρωτοβουλία ἰδρύθησαν ὀρφανοτροφεῖα, ὅπως τὸ Ἀμαλεῖον, τὸ ὀρφανοτροφεῖον θυμάτων πολέμου, ἡ Ἐθνικὴ Στέγη, ὅπου τρέφονται καὶ ἐκπαιδεύονται τὰ ὀρφανὰ κορίτσια καὶ τὰ προσφυγόπαιδα. Νοσοκομεῖα, ὅπως τὸ Ἀσυλον Ἀνιάτων καὶ τόσα ἄλλα ὅπου περιθάλπονται οἱ ἀσθενεῖς. Ἐργαστήρια ὅπως τῶν Ἀπόρων Γυναικῶν, τῆς Προόδου, τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος, τὸ Μπενάκειον, ὅπου χιλιάδες ἑργατριῶν εὐρίσκουν ἐργασίαν, ἐνθ' αὐτῇ συγχρόνως διαδίδεται ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη. Τὸ διδασκαλεῖον νηπιαγωγῶν, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐδῆξαν χιλιάδες διδασκάλειες πού ἐργάσθησαν γιὰ νὰ ἐξελληνίσουν τὴν Μακεδονία. Ἀσυλὸ ἔπος τὸ Πτωχοκομεῖον, τὸ Ἀσυλὸ Ἀγίας Αἰκατερίνης, τὸ Σπίτι τοῦ κοριττοῦ. Νυκτερινὰ Σχολαί. Βρεφικὸι σταθμοί. Γραφεῖα εὐρέσεως ἐργασίας καὶ ἄλλα πολλὰ ἔργα πού δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρηριθμῶμαι κανεὶς ἐδῶ.

Ὅλη αὐτὴ ἡ κοινωνικὴ δρᾶσις τιμᾷ τὴν Ἑλληνίδα γυναῖκα καὶ ἀποδεικνύει πόσον εἶναι ἱκανὴ καὶ κατάλληλη διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτήν. Ὅτι ὅς τώρα ἡ γυναῖκα ἔκαμε ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία μὲ περιορισμένους πόρους, μὲ ἐράνους καὶ ἐορτάς, μὲ τὴν δημοτικὴν ψήφον θὰ μπορέσῃ νὰ τὰ ἐφαρμόσῃ ὅλα αὐτὰ εἰς πολὺ μεγαλειτέραν κλίμακα, ὥστε νὰ βοηθῇ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, περίθαλψιν, ὑγίεινὴν καὶ καθαρότητα ὅλων τῶν δημοτῶν καὶ ὅχι μόνον ὀλίγων ἑκατοντάδων ὅπως σήμερον.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣ ΟΛΓΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Οἱ ὀργανωμέναι μάζες τοῦ λαοῦ μας, σωματεία, σὺνδεδμοι, ὁμιλοὶ, ὁμοσπονδίες καὶ συνομοσπονδίες ἐρχονται στὴ σημερινὴν φεμινιστικὴν μας συγκέντρωσιν

γιὰ νὰ ὑψώσουν ἐπιτακτικὴ τὴν ἀπαίτησιν τῆς πλειονότητος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πὼς ἡ ἐπιδόρασις τῆς Ἑλληνίδας γίνεται ἀπαράτητῃ στὴ διακυβέρνησιν τῆς χώρας τῆς.

Γυναῖκες πού δουλεύουν μὲ τὴν πέννα καὶ τροφοδοτοῦν ὅλες τὰς ἀρτηρίας τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ τόπου μας, καὶ γυναῖκες πού δουλεύουν μὲ τὸ κορμὶ καὶ μὲ τὸ χέρι, στὶς μηχανὰς καὶ στὰ χωράφι, συντελεστές στὸ ἔργον τῆς Ἐθνικῆς μας Ὀικονομίας, ὑψώνουν ἐπιτακτικὴ τὴν ἀπαίτησιν νὰ τοὺς δοθῇ σὺν πρώτῃ ἀπαρχῇ ἡ Δημοτικὴ ψήφο γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ψηφίσουν στὶς Δημοτικὰς ἐκλογὰς τὸν ἐρχόμενον Ἰούλιον.

Ζητοῦμε ψήφον γιὰ ὅλες τὰς γυναῖκες χωρὶς περιορισμούς.

Κάθε περιορισμὸς θὰ ἦταν ντροπὴ γιὰ μιὰ δημοκρατικὴν Πολιτεία πού θὰ ξεχώριζε γυναῖκες ἀπὸ γυναῖκες, γιὰ τὸ λόγο τῆς «ἀνάγνωσις καὶ τῆς γραφῆς», πρᾶγμα πού δὲν γίνεται στοὺς ἄντρες ψηφοφόρους, χωρὶς ἂν τὴν ἄλλη μερίαν νὰ λογαριάζῃ τὴν ποιότητα τοῦ μυαλοῦ καὶ τὴν δυναμικότητα τῆς παραγωγῆς, πού μπορεῖ νάχη ἡ γυναῖκα πού δὲν ἔχει ἀνάγνωσιν καὶ γραφή, ἀπὸ μιὰ ἄλλη, πού ἔχει τὰ κολυδογράμματα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, τόσον μονάχα, ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ γράφῃ τὸ ὄνομά της.

Τὴν ψήφον δὲν τὴν θέλομε μονάχα γιὰ τὴν δικαιοσύμην γυναῖκα τῶν πόλεων. Τὴν θέλομε πρὸ πάντων γιὰ τὴν δουλεύτρα τοῦ χωριοῦ. Ὅποιος πονεῖ ἀληθινὰ τὸ λαὸν μας καὶ ἀγωνίζεται μαζί του γιὰ ἕνα καλλίτερον αὐριο, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ σταθῇ εὐλαδητικὰ μπροστὰ σὲ μιὰ τάξιν γυναικῶν πού ἀποτελεῖ τὰ 70 ἑκατοστά τοῦ γυναικείου πληθυσμοῦ καὶ εἶναι ὁ φορέας τοῦ ἑθνικοῦ πλοῦτος τῆς χώρας μας. Τὴν ἀγρότισσα πού ποτίζει μὲ τὸν ἰδρώτά της τὴ γῆ πού μᾶς τρέφει.

Στὴ Μακεδονία, στήν Ἠπειρὸν, στὰ νησιά, στοὺς κάμπους καὶ στὰ βουνά, ἑκατοντάδες χιλιάδες γυναῖκες ζοῦν σκληρὰ κάτω ἀπὸ τὴν βαρεῖαν δουλειὰ τῆς γῆς πού δὲν ἔχει ξεκούρασιν καὶ πού ὁ ἐγωϊσμὸς τοῦ ἀγρότη ξεπερνάει κάθε περιγραφή. Παντρεύονται γιὰ νὰ γεννοῦν παιδιὰ, νὰ τὰ μαλώνουν καὶ νὰ τοὺς τὰ πέρνει ὁ Χάρος. Γιὰ νὰ δουλεύουν στὸ χωράφι ὅλη μέρα καὶ στὸ σπῖτι ὅλη νύχτα. Κανέναν δὲν τίς πρόσδεξε στὰ σοδάρα, οὔτε ὁ ἄντρας τίς υπελόγησε γιὰ παράγοντα οἰκονομικῶ. Εἶναι ἀγράμματα. Παιὶς φταίει γι' αὐτό; Ποῦ εἶναι τὰ ἀγροτικὰ σχολεῖα; Ποῦ εἶναι ἡ γεωργικὸ-οἰκοκυρικὴ μόρφωσις τῆς χωριατοπούλας; καὶ ὅμως ἡ σκληρὰ αὐτὴ πληρώνει φόρον γιὰ τὸ χωράφι της, γιὰ τὰ ζωντανά της, γιὰ τὸ καλύδι της καὶ γιὰ τὴν παραγωγή. Μὰ ὅσο κι' ἂν εἶναι ἀγράμματα οἱ ἀγρότισσες, εἶναι τετραπέρατες καὶ χαλυβδωμένες στὴ ζωὴ. Ξέρουν καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν πού τοὺς γίνεται, βλέπουν καὶ τὰ στραβά μέσα στὰ ζητήματα τῆς Κοινότητος τοῦ χωριοῦ καὶ ξέρουν νὰ ἀκριβοζυγίσουν καὶ νὰ μελετοῦν τὸ συμφέρον τοῦ χωριοῦ πολὺ καλύτερον κι' ἂν τὴν διανοουμένη πού δὲν μορφώθηκε μέσα στὸ μεγάλο σχολεῖον τῆς ζωῆς, καὶ δὲν εἶναι ἀτσαλωμένη στὴ ζωὴ ὅπως ἡ δουλεύτρα μὲ τὸ ἀλέτρι.

Πρέπει ἢ δὲν πρέπει νὰ ἔχουν ψήφον οἱ γυναῖκες αὐτές;

Παιὶς θὰ τοὺς καλύτερέψῃ τὴν θέσιν τοὺς καὶ ποῖος

θα φροντίσει καλύτερα για τα συμφέροντα του χωριού τους παρά αυτές οι ιδιες;

Εμείς που αγωνιζόμαστε με τις αδερφές μας αυτές πάνω στα ίδια ιδανικά, δεν έχουμε παρά να πούμε, πειά στην Έλληνίδα του χωριού. Σήκω να φτιάξεις μονάχη τη ζωή σου και να στερεώσεις τη ζωή των παιδιών σου.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΑΡ. ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΥ 'Αντιπροσώπου της Γεν. Συνομοσπονδίας των εργατών της Ελλάδος.

Οι οικονομικές ανάγκες που δημιουργήσε η σύγχρονος εποχή, ώθησαν τη γυναίκα στο δρόμο της καθημερινής βιοπάλης. Οι ίδιες ανάγκες την ώθησαν προς τα γράμματα και τις τέχνες και την εξίσωσαν κατά κοινωνικές τάξεις με την παραγωγικότητα του χωριού και του έργατή.

Η σημερινή γυναίκα εργάζεται, φορολογείται, αντιμετωπίζει τις ίδιες με τον άνδρα υποχρεώσεις μέσα και έξω από την πολιτεία και φυσικά είναι να έχει και ίσια με αυτόν πολιτικά δικαιώματα.

Αυτά τα δικαιώματα με μορφή οικονομική εκδηλούμενα στο σπίτι της κοινωνικής πάλης δια την ήθικη και οικονομική καλλιέργειά της θεσεώς της, μοιραία προσλαμβάνουν χαρακτήρα καθαρώς πολιτικοκοινωνικό. Ο χαρακτήρας αυτός εκδηλώνεται με μορφή της προόδου, γεννά αυτόν τον σύγχρονο, τον αστικό πολιτισμό. Ο ίδιος αστικός πολιτισμός που συντρίψε τις παλιές παραδόσεις και προλήψεις, ο πολιτισμός που οικοδόμησε το σύστημά του επάνω στα ερείπια των παλιών κοινωνικών συστημάτων, από τα οποία μόνον ίχνη απέμειναν, που εκρήμνισε και έσάρωσε αλύπητα κάθε εμπόδιο, αυτός οδηγεί τη γυναίκα προς τη νίκη.

Η αντίσταση επομένως από οίονδήποτε και αν προέρχεται, είτε από τον ύπουρο των Έσωτερικών, είτε από την Κυβέρνηση, θα καμφθῇ, γιατί κανένας δεν έχει τη δύναμη να αναχαιτίσει, δι,τι η σκληρή ανάγκη υπαγορεύει, άλλωστε είναι γνωστό, ότι «όποιος φτύνει ενάντια στον άνεμο φτύνει τα μούτρα του». Συνεπώς όχι μονάχα κάθε γυναίκα που σέβεται τον εαυτό της και ενδιαφέρεται για τον τόπο που ζει, οφείλει να ξεσηκωθῇ και ενεργῇ να συμμετάσχει στον αγώνα για την απόκτηση των πολιτικών της δικαιωμάτων, μα μαζύ της οφείλει να ξεσηκωθῇ για την ενίσχυση της και ο άνδρας, ο αναγνωρισμένος πολίτης της Δημοκρατίας που σέβεται τα δικαιώματά της.

Οι λαϊκές τάξεις, εκείνες που πάντα πρωτοστατούν, θα αγωνισθούν μαζύ σας για τα πολιτικά δικαιώματά σας, την πολιτική χειραφέτησή σας και το σπάσιμο των δεσμών που δια μέσου των αιώνων έχουν αλυσσοδέσει τη γυναίκα.

Συνεχίζοντας ο κ. Δημητράτος υπεσχέθηκε την ήθικη ενίσχυση της Γενικής Συνομοσπονδίας των εργατών, για την απόκτηση όχι μόνο της δημοτικής, αλλά και της κοινοβουλευτικής ψήφου.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ κ. ΓΙΑΝΝΙΟΥ

«Μου κάνει κατάπληξη να μαζευόμαστε και φέτος, για να ζητήσουμε από τους κυβερνητές μας το

δικαίωμα της ψήφου στους Δήμους, που η αστική κοινωνία μας αρνιέται. Κατάπληξη έπειδή η αστική κοινωνία με την άρνησή της αυτή, αρνιέται τις ιδιες της τις θέσεις.

»Θυμηθῆτε πῶς τα κράτη, σαν το ελληνικό, βασίζονται στις συνταγματικές ιδέες του Ρουσό και στις ιδέες της γαλλικής επανάστασης. Θυμηθῆτε πῶς ο Ρουσό στο «Κοινωνικό του Συμβόλαιο» δηλώνει ότι «η κοινωνία είναι συνεταιρισμός, στον όποτον οι άνθρωποι δίνουν τη δύναμή τους και την ελευθερία τους, για να άντεπεξέλθουν μαζεμένοι ενάντια στις δυνάμεις της Φύσεως, μα που το Καταστατικό του συνεταιρισμού είναι τέτοιο, ώστε να επιτρέπη στο κάθε συνταίρο, αν και ενωμένο με τους άλλους, να μην υπακούει παρά μόνο στον εαυτό του, να διατηρῇ δηλαδή την ατομική ελευθερία του. Όποιος αρνιέται την ελευθερία του—λέει ο Ρουσό—ο αρχινομοθέτης των αστικών κοινωνιών, αρνιέται την ιδιότητα του ανθρώπου κι' αφαιρώντας την ελευθερία από τη θέλησή του, αφαιρεί κάθε ήθικη από τις πράξεις του».

»Αρα η γυναίκα, που μέσα στην ελληνική κοινωνική σύμβαση, ού,τε ως συνταίρος λαμβάνει μέρος, ού,τε την ελευθερία της εξασφαλίζει, βρίσκεται τέλεια έξω από το κοινωνικό περιθώριο, όποτε, σύμφωνα με τον όρισμό «περί κοινωνιών», η κοινωνία μας δεν είναι συνεταιρισμός όλων των μελών της, δεν είναι ού,τε καν κοινωνία αστική η συνταγματική αλλά... κοπάδι πρωτογόνων ανθρώπων.

»Σε μας τους σοσιαλιστές, είναι γνωστό το γιατί η γυναίκα, μολονότι ζῇ μέσα στην ανθρώπινη κοινωνία, είναι σ'α να μην υπάρχη μέσα σ'αυτή. Το δικαίωμα του ισχυρού, που κυριαρχούσε πάντα, κυριαρχεί ακόμα στις αστικές κοινωνίες, μα η ισχύ του δεν είναι πια η σωματική' είναι τα χρηματοοικονομικά και τα μηχανήματα. Κι' αυτό ακριβώς η γυναίκα δεν απέκτησε ελευθερία να τα εξουσιάσει, παρά υποχρεώθηκε κι' αυτή η ίδια να δίνεται ως έμπόρευμα και ως προίκα στον άνδρα.

»Πέρασεν, όμως, ενάμιςτος αιώνας, αφότου ο γέρο Ρουσό έδωσε τις θέσεις της αστικής κοινωνίας κι' από τότε δημιουργήθηκε η σημερινή εργαζόμενη γυναίκα. Η συμμετοχή της στο Κράτος και στο Δήμο δεν είνε πια συνταγματολογική θεωρία, που αν θέλει τη λαβάνει η δεν τη λαβάνει υπ' όψει του ο ισχυρός άντρας' άλλ' είναι πια γι' αυτόν μια ανάγκη.

»Όταν στην Αμερική, εκτός από τις εργάτριες εργάζονται σήμερα 13 εκατομμύρια γυναίκες αστές, όταν στον Πειραιά, σύμφωνα με την τελευταία στατιστική του κ. Μιχαλόπουλου, εργάζονται 96.446 άντρες και 38.211 γυναίκες, η γυναίκα έγινε με την εργασία της η δυνατή για να επιβάλει κι αυτή με τη σειρά της το δικαίο του ισχυρότερου. Οι νομοθέτες και οι κυβερνητές μας και η δημοτική αρχή γρήγορα θ' αντικρύσουν την εργαζόμενη γυναίκα ως οικονομολογικό παράγοντα, ως πολίτη παραγωγό μέσα στο γενικό και στο δημοτικό οργανισμό. Προτού δεχθούν και με βία και πίεση, θ'ανε αντάξιοι μαθητές της αστικής κοινωνιολογίας, αν προλάβουν να το δώσουν με την ψήφο.

Δεν ζητούμε επί τέλους, παρά να φροντίσουμε-

μέσα στους Δήμους, για τα σπίτια μας, για τα παιδιά μας, τα παιδιά του ελληνικού λαού.

Τό σπίτι μας!... Κάθε φορά που μιλούμε για ψήφο, μας άπαντούν άπλοϊκώτατα: «ή γυναίκα είναι για τό σπίτι». Μά πώς τό έννοούν αυτό τό σπίτι; ξεκρέμαστο από τόν ούρανό ή άπομονωμένο μέσα σέ καμιά έρημο;

Τό σπίτι δέν μπορεί νά νοηθή χωρίς τό δρόμο και τό πεζοδρόμιο και τίς συνθηκές τής γειτονιάς που τό περιβάλλουν. Όταν τό πεζοδρόμιο κι ο δρόμος του σπιτιού μας είναι αλυνίως θρωμερές και θεοσκότεινος, με γούδες, βουναλάκια, λίμνες και ποτάμια, που θά τά διαδίκουρασμένος ο έργαζόμενος—άντρας ή γυναίκα—για νά φτάσει στην πόρτα του, όταν μέσα σ' αυτό τό σπίτι μας δέν εξασφαλίζεται από τό Δήμο ή στοι. χειώδες ή συχία, ή υγεία, ή άνεση, ή εύκολία επί τέλους τής νοικοκυριάς, πώς θέλετε μέσα σ' αυτό τό σπίτι—κόλαση νά μείνη κανείς εύχαριστημένος και νά μή ζητά νά τό καλλιτερέψει;

Στήν Τουρκία και στή Βουλγαρία τά υπόγεια γίνονται μόνον αποθήκες ξύλων και καρβούνων. Στήν Ελλάδα χρησιμοποιούνται για νά κατοικοούν άνθρωποι! Χαμήλωσαν ποτέ τους άράγε τ' άψηλό τους άνάστημά τους οι άρχοντές μας, για νά διασκελίσουν τό κατώφλι ένός τέτοιου υπογείου; Είδαν ποτέ τους σέ τι μουχλιασμένες αυλές ζούνε, σέρονται μάλλον τά παιδιά του λαού μέσα σέ θρωμόνερα από μπουγάδες, άφου δέν υπάρχουν κατακόθρες για νά τά στραγγίξουν; Πού είναι τά φωτερά υγιεινά λαϊκά σπίτια του Δήμου; Πού είναι τά δημοτικά λαϊκά πλυντήρια, που θά διευκολύνουν τή νοικοκυριά;

Κι όταν ο δάγγειος κι ή γρίπη κι ή έλονοσία, ή χολέρα κι ή πανούκλα, χτυπούν τίς πόρτες του σπιτιού μας, πώς μπορούν νά έχουν τήν αξίωση με σταυρωμένα χέρια, μοιρολατρικά, νά βλέπομε νά σακατεύονται τά παιδιά μας, νά πεθαίνουν;

Κάθε άπόφαση, κάθε ένέργεια του Δημοτικού Συμβουλίου, έχει τόν άμεσο αντίκτυπό της στο καλό ή στο κακό νοικοκυριό τής γυναίκας. Πώς λοιπόν νά μὴν ένδιαφερόμε για τό Δήμο, για νά λύσουμε άκριβώς τά προβλήματα τής υγείας, τής καθαριότητας τής άνεσης, του στοιχειώδους ανθρωπισμού και τής εύτυχίας μας, μπαίνοντας στους Δήμους.

Η εξασφάλιση τής Μητρότητας άπ' όλες τίς κακές συνέπειές της θάνε από τά πρώτιστά μας έργα. Η έργαζόμενη γυναίκα γίνεται μάνα κι είναι υποχρεωμένη νά δουλέψει εύθύ; μετά τή γέννα της, για νά ζήσει αυτή και τό παιδί της. Παντού άλλου και σ' αυτή τή μικροσκοπική Πορτογαλλία, τό Κράτος και οι Δήμοι προσφέρουν στή γυναίκα—μητέρα, κοινωνικές ασφάλειες και ήμερήσια επίδοματα επί 6 και 10 μηνες που εξασφαλίζουν τήν υγεία στή μητέρα, στο παιδί και στήν κοινωνία που άνήκουν. Κοινωνική λειτουργία θεωρείται παντού ο τοκετός και τήν αντίληψη αυτή θέλουμε νά τήν επιβάλουμε μπαίνοντας στους Δήμους.

Ας μή μάς πουν πώς ή ελληνική κοινωνία δέν αισθάνθηκε άνέμη τήν άνάγκη των κοινωνικών αυτών μέτρων. Αν οι κυβερνήτες και οι νομοθέτες μας δέν είναι σέ θέση ν' αντίληφθούν τήν κατάσταση τής έρ-

γαζομένης μητέρας και του έργαζόμενου ελληνόπαιδου, έπρεπε νά συναισθανθούν τό ράπισμα που τούς έδωκε από τό βήμα ένός θεάτρου ένας ξένος, ο διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Έργασίας, ο Άλμπερ Τομά, που απέκάλεσε «έγκλημα έθνικόν» τήν εκμετάλλευση που γίνεται στήν Ελλάδα στο άνήλικο παιδί.

Από τότε, τίποτα δέν έγινε, ούτε για τό παιδί τό νήπιο, ούτε για τό παιδί που μαθητεύει στο κάτ' όνομα δημοτικό σχολείο, ούτε για τό παιδί που πρόωρα έργάζεται. Έτσι ή ράτσα εκφυλίζεται και δέν θά μείνη στο τέλος κανείς άκαμπούριαστος Έλλην, για νά βαστάξει τά έθνικά λάβαρα, που οι έθνοπρεπείς ιθύνοντές μας ξέρουνε νά ύμνολογοούν μόνον στίς έθνικές εορτές.

Η γυναίκα ή άγωνιζόμενη για τά δίκαιά της, έχοντας άντικρύσει και έξονυχίσει τό πρόβλημα τής γυναίκας μητέρας και του άνήλικου παιδιού, μπαίνοντας στο Δήμο, θά βρεθή στο στοιχείό της. Δέ θά αφήσει νά ύπάρχει Βρεφοκομείο και τά έκθετα νά γεμίζουν τους δρόμους και οι παρωμένες έφημερίδες νά τ' άποκαλούν ειρωνικά «συγκομιδή των πεζοδρομίων» και νά βάζουν τίτλους «θηριώδεις μητέρες».

Δέν είναι οι φτωχομητέρες θηρία... Θηρία είναι εκείνοι που άφίνουν τήν κοινωνία τους νά πετά τά παιδιά της στους δρόμους. Η δύστυχη μάνα, στίς γυναίκες που θά μπουν στους Δήμους, θά βρή παρηγορητές και συμβούλους κι ή παιδοκτονία θά έλαττωθή.

Η γυναίκα μπαίνοντας στο Δήμο, τή δημοτική της δύναμη θά τή χρησιμοποιήσει για νά κάμει τό λαό νά καταλάβει πώς οι δημοτικές υπηρεσίες είναι δικές του, πώς; έγιναν για αυτόν και για τήν εύτυχία του και δέν είναι υπηρεσίες που μαζεύουν μόνον δημοτικούς φόρους κι όδοστρώματα.

Κι ο λαός συναντώντας παντού στους Δήμους τή γυναικεία στοργή τής μάνας θά πάρη έμπιστοσύνη, γιατί ξέρει πώς; ή γυναικεία καρδιά όπως και ή λαϊκή καρδιά είναι πλασμένες ν' αυτοθυσιάζονται για ώραία αίσθήματα κι εύγενικά ιδεώδη».

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΝΤΕΓΙΑΝΝΗ Άντιπροσώπου τής Διδ. Όμοσπονδίας.

Μέσα σέ μιá συγκέντρωση από γυναίκες δέν είναι ταιριασμένο νά μιλήση ο άντρας για νά ύποστηρίξη τή γυναικεία ψήφο. Άνήκει στίς γυναίκες νά δείξουν τήν άξιώσύν τους και τό κίνουν και με τό παραπάνω άραδιάζοντας τά εύγλωττα και πειστικά τους επιχειρήματα. Με φέρνει ώστόσο για δυό λεπτά στο βήμα μιá επιφύλαξη που έχω για τό χαρακτηρισμό που δόθηκε στο αίτημα για τή γυναικεία ψήφο. Αν άπ' τή γυναίκα τό αίτημα αυτό χαρακτηρίζεται ζυλότυπα για δικαίωμα, είναι κι' οι άντρες που θεωρούν τή γυναικεία ψήφο σαν ένα καθήκον, που πρέπει νά καλεστή συντόμως ή γυναίκα νά τό επιτελέση. Είμαι δικαίωμα των άνδρων νά ζητήσουν τήν επέκταση των εύθυνών για τήν κοινή ευημέρια και στίς γυναίκες και τήν εκπλήρωση ένός καθήκοντος που ως τώρα βαρύνει μόνο αυτούς.

(Συνέχεια στήν 6η σελίδα)

(Συνέχεια εκ τῆς 4ης Σελίδος)

Ὁ δάσκαλος ἀνέκει στους ἄντρες ποὺ ἀπ' τὴν πείρα τους εἶναι θεδαιωμένοι πῶς δὲ μπορεί νὰ πᾶμε μπροστὰ, ὅσο κομματιάζεται ἡ κοινότητα σὲ ἀδούλες καὶ ἀνεύθυνες γυναῖκες ἀπ' τὴ μιὰ μεριά καὶ σὲ ἄντρες μὲ δικαίωμα νὰ ρυθμίζουν τὴν τύχη τῆ δικῆ τους καὶ τῆς γυναίκας ἀπ' τὴν ἄλλη.

Ἦταν καιρὸς ποὺ καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχαν τὴ φροντίδα αὐτὴ ποὺ τὴν εἶχε ἓνας ἢ λίγοι. Οὕτως καὶ τότε οὕτως καὶ τώρα δὲν προχωροῦμε. Ἡ ζωὴ τῶν δμάδων δὲν παίρνει τὸ δρόμο ποὺ τοὺς χαράζει ἡ ψυχροσύνη τους· γιατί τις διχάζομε, σκοτώνοντας τὴν πρωτοβουλία τῆς γυναίκας καὶ ζητώντας νὰ τὴν υποκαταστήσωμε μὲ δικές μας ἐνέργειες ποὺ γιὰ αὐτὲς δὲν εἴμαστε προικισμένοι ἀπ' τὴ φύση. Ἐμεῖς οἱ δασκάλοι ξέρομε τί σημαίνει ἡ στοργὴ τῆς μάνας, γιὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ παιδιοῦ, τὴν ψυχικὴ καὶ τὴν πνευματικὴ, μᾶς προβάλλεται ἡ ἀγάπη τῆς μάνας καὶ τὴν ἀντιπροβάλλομε καὶ ἔμελλε γιὰ ὑπόδειγμα καὶ ξέρομε ποιὲς φροντίδες καὶ ποιὲς προφυλάξεις πέρνει ἡ μάνα σὰν ἀπὸ ἐνστικτο γιὰ τὸ παιδί καὶ δὲν μπορούμε παρὰ νὰ ζητήσωμε νὰ τῆς ἀνατεθῇ καὶ μέσα στὴν κοινότητα ἡ φροντίδα τῶν υποθέσεων τῆς, ποὺ εἴτε οἰκονομικὲς εἶναι, εἴτε ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνάπτυξης, ἔχουν πάντα σκοπὸ μιὰ ἀνθρώπινη ζωὴ. Στὴν ἐξέλιξη πρὸς τέτια ζωὴ ἔχει καθήκον καὶ ἡ γυναίκα νὰ δώσῃ χέρι. Θὰ πρᾶσσεύσωμε μὲ τὴ συνεργασία τῆς γυναίκας τὴν κοινότητα καὶ θὰ δημιουργήσωμε ἔτσι ἀξίωσπατο σύνδεσμο ἀνάμεσα στὰ άτομα καὶ στὸ Κράτος.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣ ΑΜΑΡΙΩΤΟΥ

Ἡ Διδασκ. Ἀμαριώτου ἀντιπρόσωπος τῶν γυναικῶν Κρήτης, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Φέροντας τοὺς ἀδελφικούς χαιρετισμοὺς ἀπ' τὴς γυναῖκες τῆς Κρήτης, φέρνω καὶ τὴς εὐχὲς τοὺς τίς θερμὲς γιὰ τὴν ἐξύψωσίν μας ὡς κοινωνίας, καμωμένης ἀπὸ ἄντρες καὶ γυναῖκες, ποὺ δὲν εἶναι ἀνώτεροι ἢ κατώτεροι μεταξὺ τους· παρὰ ἀπλούστατα διαφορετικοί.

Ἡ γυναίκα τῆς ἐπαρχίας, σὲ κέντρο μικρὸ ἢ μεγάλο, μοιράζεται μὲ τὸν ἄλτρα τῆς τὰ πολλαπλὰ δάχη τῆς ζωῆς. Σ' ὅλα τὸν συντροφεῖ, δουλεύοντας καὶ αὐτὴ. Ἐχει μ' αὐτὸ μαζί καὶ τὴ φροντίδα τοῦ σπιτιοῦ τῆς. Ἡ παραγωγικὴ ἀνεπάρκεια τοῦ τόπου τῆς κάποτε διώχνει τὸν ἄντρα στὴ θάλασσα ἢ στὰ μακρυνὰ ξένα. Μένει ἡ γυναίκα πίσω καὶ ἀνταρτίζει τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς μονάχη τῆς καὶ τίς πιότερες φορὲς, μὲ ἐπιμονὴ καὶ ἀκούραστη θέληση, φτάνει νικητρίκα στὸ σκοπὸ τῆς. Ὅσοι ἐζήσαν σὲ ἐπαρχία καὶ μάλιστα ἀνάμεσα σὲ ἀγροτικούς πληθυσμούς, θάχαν ἀμέτρητες φορὲς τὴν εὐκαιρίαν νὰ θαυμάσουν τὴ γυναίκα, ποὺ ὄχι μόνον δὲν ὑστερεῖ σὲ δράση καὶ ἐνέργεια ἀπ' τὸ σύντροφο τῆς ζωῆς τῆς, μὰ καὶ τὸν περνᾷ ὡς μητέρα καὶ τροφὸς τῶν παιδιῶν τῆς, δουλεύοντας ἀδιάκοπα, καὶ δταν ἐκεῖνος ξεκουράζεται ἢ πολιτικολογεῖ στὸ καφενεῖο. Μὰ ὅσο καὶ νᾶμε τὰ καθήκοντά τῆς πολλὰ καὶ ἡ ὀσημασία τῆς βαρύνεται στὴν κοινωνία, τὰ δικαιώματά τῆς εἶναι λίγα, τόσο λίγα! Σχεδὸν τίποτα!

Ἰπάρχει βέβαια καὶ ἡ γυναίκα ποὺ δὲν δουλεύει,

γιατὶ εἶναι πλούσια, γιατί δὲν τὸ βρίσκει ἀναγκαῖο· Στὶς ὥρες τῆς ἀνίας τῆς, στὶς συντροφίεές τῆς μ' ἄλλους καὶ ἄλλες, ποὺ ὑποφέρουν τὴν ἴδια πλήξη τῆς στάσιμης ζωῆς τους θ' ἀσχοληθοῦν μὲ ὅ,τι κατὰ τὴ μόδα τίς διασκεδάζει, μὲ ὅ,τι μπορεί νὰ γεννήσῃ ἢ πεινασμένη ἀπὸ ἀόριστους σκοποὺς σκέψῃ τους.

Στὸ ἴδιο περιβάλλον ὅμως βρίσκεται καὶ ἡ κυρία ποὺ μὲ κάθε τρόπο δουλεύει σὲ φιλανθρωπικὴ καὶ ἐκπολιτιστικὴν κίνησιν μὲ βαθύτερη συνείδησιν τοῦ ὠραίου προσορισμοῦ τῆς.

Οἱ τρεῖς αὐτὲς κύριες μορφές τῆς γυναικείας δράσης στὴν ἐπαρχία, βρίσκονται ὅλες, σὲ μιὰ φάση ἐξουγενισμού. Ὅλες οἱ καρδιὲς ἐκεῖ διψοῦν ν' ἀνοίχθουν στὴ ζωὴ καὶ νὰ τὴν νοιώσουν ὅπως εἶναι καὶ ἔτσι ποὺ πρέπει νὰ εἶναι. Τὰ πνεύματα διψοῦν τὸ φῶς. Νέα τροφή. Νέο πεδίο δράσης. Οἱ τόσους αἰῶνες ἀχρησιμοποίητες δυνάμεις σπάζουν πρὸς τὸν πάγο τῆς παραδομένης συνήθειας καὶ ζωῆς. Οἱ γυναῖκες μαζεύονται σὲ συλλόγους, ἰδρύουν βιβλιοθήκες, κάνουν διαδηλώσεις, παραπονοῦνται γιὰ τίς διαφορὲς ἐλλείψεις ποὺ παρουσιάζουν τὰ χωριά τους, οἱ κωμοπόλεις τους, σύλλογιζονται μὲ τί τρόπο θὰ γίνονταν ὅλα γύρω τους εὐγενικώτερα, ὠραιότερα, πρὸ ταχτικά, πρὸ δίκαια. Ἀρχισαν νὰ τὸ νοιώθουν οἱ κάνουν καὶ αὐτὲς τὸ καθήκον τους στὴν κοινωνία πιστότερα κάποτε ἀπὸ τοὺς ἄντρες τῶν καὶ σκέφτονται πῶς ἂν εἶχαν στὸ χέρι κάποιον ἐκδηλοῦ δικαίωμα, πολλὰ πράγματα θὰ ἐπείχε. Ροῦσαν νὰ διορθώσουν μόνες τους, ἔτσι ποὺ θάζωσαν τὸ μεροκάματο τους σὲ ἔργα δημόσια ἢ κοινοτικά, στὰ τελευταῖα μάλιστα πρωτοπόρες καὶ προθυμότερες ἀπ' τοὺς ἄντρες.

Ὅλα αὐτά, ποὺ θὰ παρατηρήσῃ καθένας μ' ἀληθινὴν χαρὰ στὴν ἐπαρχία καὶ μὲ κάποια ἐκπληξιν, διπλαλοῦν πῶς ἡ γυναίκα ἀρχισε νὰ ἐχτιμᾷ τὸν ἑαυτὸς τῆς, νὰ τὸν πιστεύῃ. νὰ τὸν ὑποχρεῶνῃ σὲ δράσιν ἐνδύτερη ἀπ' τὴν ὡς τώρα καθιερωμένη. Ὑψώνεται ἀπ' τὸ ἐπίπεδο, ποὺ αἰώνων συνθήκες τὴν εἶχαν τοποθετήσῃ—ἀχ ἀλήθεια, χαμηλὰ—καὶ χαρούμενη καὶ ὑποσχέσεις γεμάτη, ζητᾷ ἓνα δικαίωμα, γιὰ νὰ δείξει ὅτι μπορεί ν' ἀνταποκριθῇ σ' ἓνα καθήκον. Μοῦ φαίνεται μάλιστα πῶς ἡ γυναίκα τῆς ἐπαρχίας σὲ τίποτε δὲ θὰ ὑστερήσῃ ἀπ' τὴν ἀδελφὴ τῆς: Εἶνε στενώτερος ἐκεῖ ὁ κύκλος καὶ γιατί γι' αὐτὸ τὸν ξέρει καλά, πολὺ καλά. Κι εἶναι προθυμότητα νὰ μάθει ὅσα ἀκόμη τῆς χρειάζονται.

Κι ἂν ἀνώτεροι ἐκπολιτιστικοὶ σκοποὶ δὲν ἀρκοῦσαν γιὰ νὰ τῆς χορηγηθῇ τὸ δίκαιο αἶτημά τῆς, δὲν τὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἰδέα τῆς δικαιοσύνης; Μοιράζεται τοὺς κόπους ὅλους μὲ τὸν ἄντρα τῆς, γιατί νὰ μὴν ψηφίσουν καὶ μαζί; Ποιὸς μπορεί νὰ τῆς τὸ ἀρνηθῇ;

Ὁ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ, ἀντιπρόσωπος τῆς ΠΟΑ-ΔΑ, μίλησεν ἔπειτα ἐκ μέρους τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου καὶ τόνισε τὴν ἀδικία ποὺ γίνεται στὶς τόσες γυναῖκες ποὺ στεροῦνται κάθε προστασία ἀνδρική, μὲ τὴν νὰ μὴν ἔχουν τὸ μόνον νόμιμο μέσο, τὴν ψήφο, γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὰ συμφέροντά τους. Ζητεῖ νὰ ἐκδοθῇ τὸ ταχύτερον τὸ διάταγμα γιὰ τὴν δημοτικὴν ψήφο καὶ νὰ κη-
λουθῇ κατόπιν καὶ ἡ πολιτικὴ.

Ὁ κ. Γ. ΜΠΑΓΚΤΑΡΗΣ, ἐκ μέρους τῆς δημοσπονδίας τῶν ἐπαγγελματιῶν τῆς Ἑλλάδος, ζητεῖ νὰ χορηγηθῇ στὴν Ἑλληνίδα ἡ ψῆφος, διότι πιστεύει ὅτι μὲ αὐτὴ θὰ ἐξυψωθῇ ἡ ἰσὶα ἰσὶα ἢ οἰκογένεια μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι συνδεδεμένη ὁλόκληρη ἡ ὑπαρξὴ τῆς γυναίκας. Πιστεύει πῶς τὰ φυσικὰ προτερήματα τῆς γυναίκας, ἡ στοργή, ἡ τάξις, ἡ οἰκονομία, θὰ ἔχουν ἐνεργητικότερα ἀποτελέσματα στὴ διοίκηση τῶν δήμων.

Ἡ κ. Θεοδωροπούλου, διέβασε κατόπιν τὸ ἀκόλουθον γράμμα τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων κ. Γ. Καφαντάρη.

» Φιλτάτη κυρία Πρόεδρος,

Εὐρίσκομαι διὰ λόγους ὑγείας, μετὰ πολλῆς λύπης εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μὴν ἀποδεχῶ τὴν εὐγενῆ πρόσκλησιν, ὅπως προσέλθω καὶ ὁμιλήσω εἰς τὴν σημερινὴν σας συγκέντρωσιν. Δὲν θὰ ἐπρόκειτο ἄλλως νὰ προσθέσω κανὲν νέον ἐπιχείρημα εἰς ὅσα τοσάκις ἀκαταμαχητῶς ὑπὲρ τῆς γυναικείας ἰσοπολιτείας ἐλέχθησαν. Διότι, πράγματι, οὐδεὶς ποτὲ προεβλήθη σοβαρὸς λόγος ἀρχῆς ἢ καὶ σκοπιμότητος ἐπιβάλλων τὴν ἐν τῷ τόπῳ μας διαιωνίσιν ἐνὸς ἀναχρονισμοῦ, ἐξομοιούντος ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν κοινῶν τὰς γυναῖκας πρὸς τὰ ἀπόβλητα τῆς κοινωνίας μέλη, τοὺς δούλους, τοὺς παράφρονas καὶ τοὺς ἐγκληματίας. Προκειμένου μάλιστα περὶ τῆς ἀπονομῆς δημοτικῆς ψήφου, ἥτις ἐθεσπίσθη ἤδη νομοθετικῶς, τῆς ἐκδόσεως νόμον τοῦ Διατάγματος ὑπολειπομένης διὰ τὴν ἐφαρμογὴν, δὲν δύναμαι νὰ ἔννοήσω πῶς θὰ παραμείνῃ ἐπὶ 4 1/2 ἀκόμη ἔτη γεκρόν τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅταν σχεδὸν παρὰ πάντων ἀναγνωρίζεται ἡ βαθεῖα καὶ εὐεργετικὴ ἐπιρροὴ τὴν ὁποίαν θέλει ἀσκήσῃ ἡ γυναικεία δράσις εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν τοπικῶν ὑποθέσεων καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς δημοσίας ὑγείας, τῆς καθαριότητος, τῆς εὐποιΐας κ.λ.π.

Λέγουσιν ὅτι ὑπάρχει κάποιον ἐμπόδιον, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἔγειναν ἀκόμη ἐκ μέρους τοῦ γυναικείου φύλου ἐκδηλώσεις, πείθουσαι ὅτι αἱ γυναῖκες ἐν Ἑλλάδι ἐπιθυμοῦν πράγματι νὰ ἀποκτήσουν ψήφον. Μήπως τὸ συλλαλητήριόν σας δι' αὐτὸ γίνεται; Εὐχομαι νὰ εἶναι τοῦτο ὁγκῶδες εἰς ἀριθμὸν καὶ ζωηρὸν εἰς φρόνημα. Ἀλλ' ἀμφιβάλλω ἂν καὶ μετ' αὐτὸ θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα. Μὲ φοβίζει ὁ προβαλλόμενος λόγος, ἀκριβῶς διότι στερεῖται σπουδαιότητος. Αἰσῶνται αἱ πεπλανημένοι πεποιθήσεις διὰ τῆς πειθοῦς, ἀλλ' ὅχι καὶ αἱ προφάσεις.

Πῶς θέλετε νὰ παύσουν τὰς ἀντιρρήσεις, οἱ ἰσχυριζόμενοι, ὅτι διὰ νὰ ἀποκτήσουν εἰς τὴν Ἑλλάδα ψήφον αἱ γυναῖκες, πρέπει νὰ κάμουν ὅ,τι ἔκαμαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἢ Πάγκχωρον καὶ αἱ συντροφοὶ τῆς. νὰ κατεβοῦν εἰς τοὺς δρόμους, νὰ ὁμιλήσουν, νὰ διαπληκτισθοῦν, νὰ θορυβήσουν, νὰ προπηλακισθοῦν, νὰ χειροδικήσουν; Δὲν ἔχουν τὸ θάρρος αὐτό; Δὲν ἔχουν τότε καὶ ψήφον! Φαντασθῆτε ἂν ἔλεγε κανεὶς εἰς τοὺς ἄνδρας: Θέλετε ψήφον; Θέλετε πολιτικὰ δικαιώματα; Σᾶς τὰ δίδωμεν εὐχαρίστως ἀρκεῖ νὰ κάμετε καὶ σεῖς ἐδῶ, ὅ,τι ἔκαμαν εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ νὰ τὰ ἀποκτή-

σουν. Μίαν νέαν δηλ. Γαλλικὴν ἐπανάστασιν. Νὰ περάσετε ὅσους μπορεῖτε ἀπὸ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὰς κρατούσας τάξεις ἐν στόματι μαχαίρας, νὰ σφαγῇτε ἐπίσης μεταξύ σας, ἐπὶ μῆνας καὶ ἔτη, νὰ πνίξετε τὸν τόπον εἰς τὸ αἷμα καὶ τὸν κόσμον εἰς τὴν φρίκην καὶ τότε, μάλιστα, θὰ σπεύσωμεν νὰ ἐκδώσωμεν τὸ διάταγμα περὶ παροχῆς ψήφου. Ἄλλως ζήσατε ὅπως ἐζούσατε ἐπὶ ἀρκετὰ ἔτη ἕως τώρα, ἐπὶ ἀρκετὰς χιλιετηρίδας, περιοριζόμεναι εἰς τὰς οἰκιακὰς σας ὑποθέσεις, πρὸς καλὸν καὶ ὑμῶν καὶ τῆς κοινωνίας.

Ποῖος δὲν θὰ ἡννόει ὅτι λόγοι τοιοῦτοι θὰ εἶχαν ἁπλῶς τὴν ἔννοιαν αὐθαίρετον ἀρνήσεως; Εἶναι παρήγορον καὶ φωτεινὸν τῶν χρόνων μας σημεῖον, ὅτι καθεστῆσις συμβάλλουσα εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν ἀνθρώπων, γίνεται κτήμα κοινὸν τῶν λαῶν, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται ἕκαστος ἐξ αὐτῶν νὰ ὑποστῇ ὅσας οἱ προηγούμενες αὐτοῦ εἰς τὴν πρόοδον θυσίας. Καὶ ἀκόμη ὅτι τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐπιδεικνύονται καὶ εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, θύματα προαιωνίου μοῖρας, δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην τῶν, διότι οὐδέποτε ἐγεύθησαν τοὺς καρπούς τῶν. Δὲν χρειάζονται λοιπὸν οὔτε συλλαλητήρια, οὔτε νέον μαρτυρολόγιον διὰ τὴν γυναικείαν ψήφον. Εἶναι ἡ χορηγία αὐτῆς καθήκον μιᾶς προοδευμένης πολιτείας, καθήκον ἐπιτακτικώτερον διὰ μίαν ἀληθῆ δημοκρατίαν.

Μὲ φιλικωτάτους χαιρετισμοὺς

Γ. Κ α φ α ν τ ά ρ η ς

Ἡ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. Ι. ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ, Προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

Κύριοι καὶ Κυρίες

Δὲν περιμένετε βέβαια ν' ἀκούσετε, τὰ ἴδια ἐπιχειρήματα καὶ ἀπὸ μένα ποὺ οἱ προσλαλήσαντες ἀνέπτυξαν. Εἶνε τόσο γνωστὰ, ὥστε θὰ ἔλεγε τις ὅτι εἶναι περιττά. Ὅτι ὅμως καλὸν ἐπαναλαμβάνεται δὲν εἶναι περιττόν.

Διαπιστώνω ὅτι 28ετῆς πολιτικὸς βίος μὲ φέρει σὺν συμπέρασμα, ὅτι εἶναι ἐγκληματικὴ ἢ ἀποστέρησις τοῦ καίωματος ἢ μᾶλλον τοῦ καθήκοντος τῆς συμμετοχῆς τῆς γυναικὸς εἰς τὴν πολιτικὴν, ἀπὸ μίαν πολιτείαν ὡς ἡ Ἑλλάς.

Παρήλθεν ἡ ἐποχὴ τῆς μειρολατρίας. Τώρα ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς χώρας διὰ τὴν πρόοδον, ἀγωνιζόμεθα ὥστε ἡ πολιτεία μας νὰ μὴ ὑστερήσῃ ἀπὸ τὰς ἄλλας πολιτείας καὶ γιὰ νὰ μὴ καταρῶνται τὰ τέκνα μας ὅτι τ' ἀφήσαμε σὲ μοῖρα κατώτερη ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαούς.

Θὲ ἐτίθετο τὸ ἐρώτημα:

Τί θὰ συνεισέφερον αἱ γυναῖκες μὲ τὴν συμμετοχὴν τους στοὺς Δήμους καὶ στὶς κοινότητες;

Κατ' ἄλλον τρόπον δύναται νὰ ἐργασθῇ ἡ γυναικὴ ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν, ὅταν ἀποτελῇ ἁπλῶς μέλος μιᾶς ἐπιτροπῆς καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ὅταν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβληθῇ μὲ τὴν δύναμίν της.

Ἐχομεν φιλανθρωπίαν ἐπιβεβλημένην ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ἐποῖα ἀσκεῖται καὶ τώρα, ἀλλὰ ἔχω τὴν πεποί-

θησιν ότι ή συμμετοχή της γυναίκας έχει να προσθέσει, να χύσει νέον αίμα, να παραγάγη.

Ημεείς οι άνδρες έχουμε πολλές φροντίδας και έχουμε την ανάγκη να μάς δοηθήσῃ και ή γυναίκα γενικώτερα και στη διοίκηση, για τὸ καλὸ τοῦ τόπου.

Κατ' ἀρχὴν ή πολιτεία ἀνεγνώρισε τὸ δικαίωμα αὐτὸ στις γυναῖκες. Μετὰ τὴν τοιαύτην ἀναγνώρισιν ὁμως, ἐθεώρησε καλὸν νὰ σταματήσῃ ή παροχή της ἐνασχώσεως τοῦ παραχωρηθέντος δικαίωματος, ἂν και γι αὐτὸ οὐδεμία δικαιολογία ὑπάρχει.

Ίσως τὸ μόνον κώλυμα τὸ ὁποῖον θὰ ἤδύνατο νὰ προβληθῇ, θὰ ἦτο ὁ καταρτισμὸς τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μίαν ἀμελειαν διὰ ζήτημα τόσον προσδευτικόν.

Ἐν τούτοις ὑπάρχει ἀκόμη τόσον διάστημα ἀπὸ σήμερον μέχρι της ἡμέρας τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν, ὅσον χρειάζεται διὰ νὰ ἐκλείψουν τὰ κωλύματα, ποὺ καθίσταν ἀδύνατον τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαίωματος τῆς ψήφου στη γυναίκα. Εὐχομαι ὅπως τὴν προσεχῇ τετραετίαν ἴδωμεν οἱ ἄνδρες παρακαθημένους τὰς γυναῖκας στὴν διοίκηση τοῦ Δήμου καὶ τὰς μειονότητας.

Συνεκέντρωσα τὰ πορίσματα αὐτὰ καὶ ἀνέπτυξα τὴν γνώμην μου, γὰ νὰ δείξω ὅτι ὁ *Δῆμος τῶν Ἀθηναίων, ὁ πρῶτος Δῆμος τῆς Ἑλλάδος, εἶναι σύμφωνος νὰ χορηγηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου εἰς τὰς γυναῖκας.*

Κατὰ σημερινὴν μάλιστα συζήτησιν μετὸν Δήμαρχον ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, τοῦ ὁποῖου τὴν ἀντίληψιν καὶ πεποίθησιν μεταδίδω, ὅτι εἶναι σύμφωνος ἀπολύτως ὅτι πρέπει νὰ ἔχουμε συνεργάτας τὰς κυρίας εἰς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ κ. ΣΒΩΛΟΥ

Μέσα στη μεταπολεμική πνευματική ανυπακοή και κάτω ἀπὸ τὴν πιὸ σκληρὴν εἰσπάλῃ, συντελέστηκε καὶ στὸν τόπο μας τὸ ἔθπνημα τῆς γυναικείας συνειδησης. Ἀνάμεσα στὴν ἀγνοία καὶ τὴν προκατάληψη, τὴν εὐκολὴ εἰρωνία, τὴ χλεύη καὶ τὶς ὕβρεις, συνεχίζουμε ἐννέα χρόνια τώρα, ἀτέλειωτες προσπάθειες γιὰ τὴν κατάκτηση τῆς πολιτικῆς μας ἐλευθερίας.

Μὰ σήμερα, ὅταν ἀπὸ τὶς πειδὶ ἀπόμερες ἐπαρχιακές γωνιές ή Ἑλληνίδα ἔχει τὴν ἀπαίτηση νὰ τῆς δοθεῖ τὸ δικαίωμα αὐτό, ή Ἑλληνίδα ποὺ ὡς τώρα, αἰῶνες ὀλόκληρους ἤξερε μόνο νὰ ἐκτελεῖ διαταγές καὶ οὐδέποτε ν' ἀπαιτεῖ, ὅταν ὅλες οἱ βιοπαλαστρίες τοῦ χειροῦ καὶ τῆς πέννας καὶ ὅλες οἱ γυναῖκες ποὺ νοιώσαν τὴν ἀνάγκη νὰ σκεπτοῦν καὶ νὰ ὠρελήσουν τοὺς ἄλλους καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ στενὰ ὅρια τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, εἶναι μαζὺ μας, κι' ὅταν ὅλες οἱ ὀργανωμένες λαϊκές ἐπαγγελματικὲς τάξεις μᾶς ἐνισχύουν, μπορούμε πιά νὰ προβάλουμε τὸ ζήτημά μας σὰν λαϊκὴ ἀπαίτηση καὶ ν' ἀπαιτήσουμε τὴν ἀμεση λύση του.

Ἄν ὑπάρχουν ἀκόμα πολλοί, νοσταλγοὶ τῶν παλῶν καταστάσεων, ποὺ πιστεύουν πῶς ή γυναίκα δὲν χρειάζεται νᾶχει δική της θέληση μέσα στὴν πολιτεία, ποὺ νομίζουν πῶς μπορεῖ ἀκόμα ή γυναίκα νὰ ὑφίσταται τὴν κηδεμονία τῶν ἀνηλίκων ή τῶν δούλων, ἄς

νοιώσουν πῶς; ή ἐποχὴ αὐτὴ εἶναι πειὰ μακριά.

Ἀπ' ὅλες τὶς πολιτισμένες χώρες τῆς γῆς, καὶ ὅσες ἀνεδαίνουνε γοργὰ στὴ σκάλα τῆς ἀνθρώπινης προόδου, μετὰ τὴ βία τῶν λαῶν ποὺ θέλουν νὰ κερδίσουν σήμερα ὅ,τι ἔχασαν τόσους αἰῶνες, ἀκούεται ἐπιβλητικὴ ή φωνὴ τῆς γυναίκας, σ' ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ τὴν ἀφορῶν αὐτὴν καὶ τὸ κοινωνικὸ σύνολο ὅπου ζῇ.

Καὶ ή Ἑλληνίδα σήμερα, δὲν ἀνέχεται πιά προστασία δούλου. Ἐν ὁνόματί της, οἱ κοινωνικῶς ἰσχυροὶ διέπραξαν πάντοτε τὰ μεγαλύτερα ἐγκλήματα κατὰ τῶν κοινωνικῶς ἀδυνάτων. Ἡ Ἑλληνίδα σήμερα ἔχει καταχτήσει τὴν πνευματικὴν τῆς ἐλευθερία. Καὶ τίποτα δὲν θὰ ἐμποδίσῃ πιά καὶ τὸ κοινωνικὸ τῆς ἀνέδασμα.

Δὲν ἔχουμε τὴν ἀξίωση νὰ ἀγανακτοῦν οἱ ἄλλοι γιὰ τοὺς ψεύτικους ὕμνους, σὲ μὴτρότητα, ἔταν ἡκοινωνία ὀπλίζει τὸ χέρι τῆς μάνας γιὰ νὰ σκοτώσῃ τὸ ἴδιο τῆς παιδί! Δὲν ζητοῦμε νὰ ἐνδιαφερθοῦν ἄλλοι, γιὰ τὴν ἀστική μας ἀνυπαρξία, οὔτε νὰ ἐξεγερθοῦν γιὰτὶ ή γυναικεία ἐργασία πληρώνεται στὴν Ἑλλάδα μετὰ ἡμερομισθία πείνας. Δὲν ἔχουμε τὴν ἀπαίτηση νὰ αἰσθανθοῦν οἱ ἄλλοι τὴν ντροπὴ ν' ἀγοράζεται τὸ ἀνθρώπινο σῶμα ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ νόμου, οὔτε νὰ φρικιάσουν γιὰ τὰ μαρτύρια καὶ τὴν ταπείνωση ποὺ ὑφίσταται σήμερα ἀκόμα στὸν τόπο μας, τὸ κοινωνικὸ κατάντημα τῆς ξεπεσμένης γυναικας. Δὲν ζητᾶμε νὰ πονέσουν καὶ νὰ ἐξεγερθοῦν οἱ ἄλλοι, γιὰ τὸ αἶσχος τῆς σκληρίας αὐτῆς ποὺ φρικιότερη δὲν εἶδε ποτέ του ὁ κόσμος.

Ἐμεῖς ποὺ νοιώθουμε δεχρεῖα ἀπάνω μας τὴν κοινωνικὴν ἀδικία, ἐμεῖς ποὺ αἰσθανόμαστε νὰ καταπατῶνται στὸ πρόσωπό μας ὅλες οἱ ἀξίες ποὺ μετὰ μόχθο κατάρχησε ή ἀνθρωπότητα, ἐμεῖς θ' ἀναγωνιστοῦμε γιὰ νὰ τὴν ἀποτινάξουμε.

Καὶ ἐφ' ὅσον ή πολιτικὴ ἐλευθερία εἶναι τὸ πρῶτο δῆμα γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῆς ἀνθρώπινης ἀξίας, καὶ τὸ πρῶτο μέσο γιὰ νὰ λείψουν μερικὲς τοὐλάχιστον ἀπὸ τὶς ἀδικίες αὐτές, ἔχουμε τὴν ἀπαίτηση νὰ μᾶς δοθῇ σήμερα ή ἐλευθερία αὐτή.

Κι' ἂν ἀκόμα νοιώθουμε πῶς; ἔχουμε καὶ μεῖς νὰ εἰσφέρουμε κάτι στὴ διοίκηση τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ σὰν ἐλεύθεροι ἄνθρωποι πὺ ζοῦμε σ' ἓνα, ὑποτίθεται, ἐλεύθερο κράτος νὰ ἐκφέρουμε καὶ τὴ γνώμην μας στὴ ρύθμιση τῆς ζωῆς τοῦ συνόλου, ποὺ ἀποτελοῦμε μέλη, του, καὶ ἂν ἀκόμα αἰσθανόμαστε τὴ δύναμη νὰ προετοιμάσουμε ἓνα καλύτερο μέλλον στὸν τόπον αὐτό, μαζὺ μ' ὅλους ὅσοι μᾶς ἀναγνωρίζουν γιὰ συντρόφους καὶ συναγωνίστριες καὶ ὄχι ἀντικείμενα λούσου ἢ ὑποταχτικές, κανεῖς πραγματικὰ δημοκρατικῆς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ἀρνηθῇ τὸ δικαίωμα αὐτό. Ὅλες οἱ λαϊκές μεταπολεμικὲς δημοκρατικὲς θεώρησιν καθήκον τους νὰ τὸ καθιερώσουν στὴν πρώτη γραμμὴ.

Ἄν οἱ Δημοκρατικὲς κυβερνήσεις τῆς χώρας μας θέλησαν νὰ τ' ἀγνοήσουν ὡς τώρα, ἄς νοιώσουν τοὐλάχιστον, πῶς δὲν ἔκαναν τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ διαψεύσουν αὐτὴ τὴν ἐννοία τῆς Δημοκρατίας.

Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀναγνωρίζουν θεωρητικὰ τὸ δικαίωμα αὐτό. *Οἱ πολιτικοὶ ποὺ πιστεύουν ἔχουν καθήκον νὰ ἐφαρμόζουν ὅσα ἐπαγγέλλονται πῶς πιστεύουν.* Φτάνει πειὰ ή φτηνὴ φιλολογία τῶν λόγων. Εὐτυχῶς

έχομε και έμεις ξεπεράσει τὸ ρωμαντικὸ στάδιο τοῦ 100 χρόνια τώρα θαυκαλίζονται μὲ λόγια εἰς Ἑλληνικὰς γενεάς. Ἄν ἡ σημερινὴ κυβέρνησις, ποὺ στηρίχτηκε στὴν πλειοψηφία τῶν λαϊκῶν τάξεων, ἂν δόκλῃ ἡ Δημοκρατικὴ παράταξις δὲν θελήσουν καὶ σήμερ' ἀκόμη νὰ πραγματοποιήσουν τὴ γυναικεία ἰσοπολιτεία μαζί μὲ τόσα ἄλλα λαϊκὰ ριτήματα ποὺ κάνουν νὰ δονεῖται τὴ λαϊκὴ ψυχὴ, ὅς νοιώσονται τοῦλάχιστον πῶς δ' Ἑλληνικὸς λαός, αἰσθάνεται ἤδη, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία μένει ἕνας τύπος κενός, χωρὶς κανένον οὐσιαστικὸν περιεχόμενον. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔταν ἄλλοτε ὑπεράσπιζε τίς λαϊκὰς ἐλευθερίες εἶχε πεῖ: «Ἡ ἀλήθεια πρέπει νὰ λέγεται καὶ πρὸς τὰ κάτω καὶ πρὸς τὰ ἄνω». Τὴν ἀλήθειαν λοιπὸν αὐτὴ, ποὺ δαίνει ἀπὸ

τὴν ψυχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καλεῖται σήμερ νὰ τὴν ἀκούσει καὶ νὰ τὴν σεβασθῇ.

* *

Τὸ ψήφισμα διβάστηκε μέσα σὲς θερμότερες ἐκδηλώσεις ἐνθουσιασμοῦ τοῦ ἀκροατηρίου.

* *

Ἐπειτα ἀπὸ δύο μέρες μὲ ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῶν ὁργανώσεων παρουσιάστηκε στὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο γιὰ νὰ ἐπιδώσει τὸ ψήφισμα. Ὁ ὑφυπουργὸς κ. Πιπιδάτος δέχτηκε τὴν ἐπιτροπὴ μὲ μεγάλη ἐγκαρδιότητα, ἐδήλωσε μπροστὰ σὲ ὅλους ὅσοι ἦταν παρόντες τὴν πίστη του στὴν ἰδέαν τῆς φεμινιστικῆς καὶ ὑποσχέθηκε νὰ ὑποβάλει τὸ ψήφισμα στὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιον σὲ πρώτη ἐνκαιρία.